

Manuel Forcano
té dues novetats, un llibre de poemes i un assaig sobre el món jueu / JORDI RIBOT

CIÈNCIA EXACTA
Manuel Forcano
Premi Miquel de Palol
Editorial: Proa
Barcelona, 2014
Pàgines: 99
Preu: 15 euros

La veritat del desig i la història

Després del seu malfadat pas del plenari del Conca, com a vicepresident de l'organisme entre el 2009 i el 2011, el poeta, assagista i traductor Manuel Forcano s'ha reincorporat a la societat civil i, previsiblement, ha reprès amb molta embranzida la seva obra creativa personal. Justament, amb només un mes de distància entre ells, ha publicat dos llibres que encarnen les dues cares més significatives de la seva producció: el nodrit assaig històric, *Els jueus catalans*, i el seu novè recull de poemes, *Ciència exacta*.

Respecte al seu poemari anterior, *Estàtues sense cap* (2013), *Ciència exacta* representa una decidida passa endavant a l'obra lírica de l'autor. Per a alguns *Ciència exacta* semblarà un llibre més opac que el seu predecessor, però no és un defecte sinó una opció estètica clara i conscient, amb excel·lents resultats. En aquest sentit, *Ciència exacta* és el llibre més madur i més incontestablement kafafià de Forcano fins ara. El nostre poeta ha interioritzat a la perfecció les grans lliçons del mestre d'Alexandria: una més alta concentració textual, una dicció més despullada i directa, un ritme i una versificació més durs però de més gran subtilesa i eficàcia, un severíssim control dels recursos retòrics com ara unes metàfores més punyents i fondes, un to elegíac que amara el conjunt i mai no resulta excessiu, un molt més alt grau de dramatisme, sinceritat i autenticitat, una gairebé total absència de ressos culturalistes i una gran maduresa humana, moral i intel·lectual.

Ciència exacta és, en conjunt, un llibre extrem i agosarat: "Deixa't de fleumeries / i endinsa't a les muntanyes / enselvades de la gosadia." Els 45 poemes de l'aplec, a primer cop d'ull, poden semblar reiteratius perquè giren a l'entorn d'un eix temàtic únic, el desig humà: "D'això ja n'has parlat molts cops / i no pots anar repetint / sempre el mateix." Una lectura atenta i cauta del llibre revela que Forcano no es repeteix gens sinó que posa en relleu els infinits matisos del desig humà per anar més enllà i plantejar altres qüestions col·laterals com el pas del temps, l'efimeritat de tot, la memòria, la recerca de la bellesa i la felicitat, el somni, les il·lusions (en els dos sentits del terme), l'autoreflexió literària... El desig és inabastable i enceta mil camins adjacents de contemplació. A *Ciència exacta* Manuel Forcano ha encetat un nou camí que el portarà a traslladar al poema líric breu la in-

L'apunt

Nascut a Barcelona el 1968, Manel Forcano ha guanyat fins ara cinc premis de poesia: l'Amadeu Oller 1992 per *D'un record a l'altre*; el J.M. López Picó 1992 per *Les mans descalces*; els Jocs Florals de Barcelona 2000 per *Corint*; el premi Internacional Europa Giovanni Tivoli 2002 per *Com un persa*; i el Carles Riba 2003 per *El tren de Bagdad*.

tensitat espectacular dels poemes llargs d'*El tren de Bagdad*, una fita que s'ha proposat des de fa temps.

Per la seva banda, *Els jueus catalans* és un assaig de divulgació que vol fer els honors al subtítol: *La història que mai no t'han explicat*. Es tracta d'un resseguiment minuciós, en dotze capítols, de la història dels jueus a Catalunya, des de la seva arribada en algun moment del segle I-III fins a l'actualitat del segle XX-XXI. L'obra és ambiciosa i conté molta informació ben dosificada on diferents itineraris s'entrellacen per donar-nos una crònica històrica de base que ens explica fil per randa la presència dels jueus a Catalunya, destacant els grans moments, les grans personalitats, les grans aportacions i la vigència del llegat, i, alhora, desfent els grans tòpics i equívocs.

Els jueus catalans es llegeix de manera plaent malgrat el gran desplegament de dades. L'obra només té tres defectes que es podran corregir en successives edicions: sovint el to del text cau en un cert paternalisme divulgatiu; la fragmentació excessiva dels capítols, que va en detriment de la unitat general de l'argument de l'assaig; i hi falten alguns referents imprescindibles com ara l'assaig de Robert Graves *La branca morta de l'arbre d'Israel*, que va significar la internacionalització del tema dels xuetes, o l'obra poètica tardana de Bartomeu Fiol que conté una forta càrrega judaica, o la producció general del poeta, assagista, traductor i editor Arnau Pons, que ha fet aportacions de valor incalculable a la cultura jueva. *

ELS JUEUS CATALANS
Manuel Forcano
Editorial: Angle
Barcelona, 2014
Pàgines: 381
Preu: 18,90 euros